

Příloha č. 1

Úmluva o právech dítěte

Ochrana dítěte, zájem o něj, jeho prospěch a blaho jsou zakotveny v Úmluvě o právech dítěte, zákonu č. 104/1991 Sb. (Sobotková, 2001) Za dítě je zde považována každá lidská bytost ve věku do 18 let, pokud nedosáhla zletilosti dříve. (Zákon č. 104/1991 Sb.)

Úmluva o právech dítěte byla přijata 20. listopadu roku 1989 v New Yorku. Česká a Slovenská Federativní Republika Úmluvu podepsala 30. září roku 1990, v platnost pro tento stát poté vstoupila 6. února 1991. (Zákon č. 104/1991 Sb.) Po rozdělení republiky poté Česká republika od data svého vzniku, 1. ledna 1993, pokračovala ve všech mezinárodních závazcích uzavřených ještě Českou a Slovenskou Federativní Republikou. Tím pádem se Česká republika stala novou smluvní stranou Úmluvy o právech dítěte. (Vláda České republiky, 2021)

Přijetím Úmluvy o právech dítěte (dále jen Úmluva) Česká republika přijala závazek upřednostnění zájmu dítěte při jakékoliv činnosti týkající se dětí. Bohužel u nás není plnění této Úmluvy systémově zcela ošetřeno. Úmluva pouze ukládá smluvním státům zajistit dítěti dostatečnou ochranu a péči, jaká je nezbytná pro jeho blaho a zároveň smluvní strany zavazuje v právech a povinnostech rodičů, zákonných zástupců či jiných právně odpovědných zástupců dítěte. (Sedlák, Paňáková, 2013)

Z témat, které Úmluva o právech dítěte zahrnuje, se článek č. 19 zabývá již přímo ochranou dětí před násilím. Znění jeho první části je: „Státy, které jsou smluvní stranou úmluvy, činí všechna potřebná zákonodárná, správní, sociální a výchovná opatření k ochraně dětí před jakýmkoli tělesným či duševním násilím, urážením nebo zneužíváním, včetně sexuálního zneužívání, zanedbáváním nebo nedbalým zacházením, trýzněním nebo vykořisťováním během doby, kdy jsou v péči jednoho nebo obou rodičů, zákonných zástupců nebo jakýchkoli jiných osob starajících se o dítě.“ (Zákon č. 104/1991 Sb.)

Ochrana zejména nezletilých dětí před týráním je v našem trestním právu definována v § 198 trestního zákoníku pod činem týrání svěřené osoby. Trestní sazba trestu odnětí svobody činu týrání svěřené osoby se pohybuje v rozmezí od 1 roku až 5 let. Odnětím svobody od 2 do 8 let bude potrestán ten, kdo spáchá takový čin zvláště surovým či trýznivým způsobem nebo způsobí jinému těžkou újmu na zdraví nebo spáchá tento čin na nejméně dvou osobách nebo páchá tento čin v rámci delší doby. Potrestán trestem odnětí svobody na 5 až 12 let bude ten, kdo způsobí činem týrání osoby svěřené v péči těžkou újmu na zdraví nejméně dvěma osobám nebo způsobí smrt. (Zákon č. 40/2009 Sb.)

V trestním zákoníku, § 367 čin nepřekažení trestného činu, je také definováno potrestání v případech, kdy osoba, která se dozvěděla o přípravě, páchání, spáchání či dokončení činu týrání svěřené osoby a po zjištění takové skutečnosti čin nepřekazila. Trest odnětí svobody se pohybuje až do délky tří let, pokud není zákonem stanovena mírnější trestní sazba. (Zákon č. 40/2009 Sb.)

V Úmluvě o právech dítěte se lze hned na několika místech dočíst o „nejlepším zájmu dítěte“. Poprvé ho lze zaregistrovat v článku č. 3, odstavci prvním, kde je uvedeno, že při jakékoliv činnosti, která se týká dětí, musí být pamatováno na zájem dítěte. Tento zájem má být upřednostňován nehledě na to, zda se jedná o činnost pořádanou veřejnými či soukromými zařízeními sociální péče, soudním systémem či správními a zákonodárnými orgány. (Zákon č. 104/1991 Sb.)

Termín zájem je často mylně interpretován jako prospěch, právo či blaho dítěte. Samostatný termín nejlepší zájem dítěte však tento dokument nevymezuje ani psychologicky, sociologicky či právně. V našem právním řádu má takový nejlepší zájem dítěte prioritně zajišťovat Oddělení sociálně právní ochrany dětí, dále jen OSPOD. Základní princip OSPODu tvoří zájem dítěte a jeho blaho, přičemž zájem dítěte nelze nikdy podřizovat jiným zájmům. (Sedlák, Paňáková, 2013) Dle Voňkové a Spoustové (2016, str. 127) by zájem dítěte měl být nejvyšším požadavkem a neměl by být podřazován zájmům ostatních lidí.

„Respektování nejlepšího zájmu dítěte znamená nalezení takového řešení, které bude v souladu s jeho oprávněnými požadavky na zdravý a harmonický vývoj a přitom bude minimálně zasahovat do zájmů jiných dotčených subjektů. Pokud není možné tyto zájmy sladit, pak musí být zvoleno řešení, které zájem dítěte nadradí nad zájem ostatních.“ (Voňková, Spoustová, 2016, str. 128)

Deklarace práv dítěte z roku 1959, dokument předcházející Úmluvě o právech dítěte, obsahuje deset zásad, ve kterých jsou formulovány požadavky určené pro dodržování rodiči z celého světa, úřady a vládou prostřednictvím zákonodárných opatření. Podle této deklarace má každé dítě právo na prožití šťastného dětství, má požívat zvláštní ochrany, od svých pečovateli může být odloučeno jen ve výjimečných případech, má být ochráněno před veškerými podobami nedbalosti, krutosti a vykořisťování a v neposlední řadě nesmí být ohrožen jeho tělesný, duševní nebo morální vývoj. (Sedlák, 2004a)

Příloha č. 2

Rozhovor s respondentem č. 5

Tak jaká je teda tvoje zkušenost z dětství s násilím?

Tak úplně obecně?

Klíďo, pak to můžeš ještě specifikovat, jak budeš chtít.

Ehm, tak moje zkušenost byla taková, že jsem měla tatínka nebo mám tatínka, už s ním nejsem ve styku, kterej vychovával, vychovával stylem bití a fyzickýho nucení k věcem a vždycky to bylo, jako bylo to fyzický násilí, nikdy to nepřešlo do nějakýho sexuálního násilí nebo obtěžování, ale domáhal si prostě, domáhal si věci jakoby bitím a takovymhle násilím. Takže to je moje zkušenost, no. (smích)

Jasně, tak chceš to ještě nějak víc rozvést, o co přesně třeba šlo, nějakou, já nevím, situaci popsat.

Jasně a potom ještě už nebudem nějak dopodrobna to řešit, že.

No moc ne. Já to mám jakoby obecně o tom, co třeba se jako dělo a pak už se věnuju spíš těm školním otázkám, takže jak se ti bude chtít.

Jasně, jasně. No tak situace asi u mě to bylo jakoby rozdílný nebo komplikovaný v tom, že já jsem byla trestaná za věci, který jsem neprovedla a bylo to u mě hodně spojený spíš jako s psychickým nátlakem, s nějakým psychickým týráním. Takže ehm vlastně to fyzický násilí nebylo příjemný, samozřejmě, ale nebylo to to nejhorší, co se dělo. Takže jakoby já s tím fyzickým násilím jako takovým nemam tak špatnou zkušenost, nebo není to to nejhorší prostě, takže i když se to dělo jakoby poměrně často a bezdůvodně, tak furt u mě spíš než nějaká jako bolest fyzická, která přetrvávala, tak bylo prostě to, že jsem tomu nerozuměla, jelikož jsem byla dítě, tak jsem tomu nerozuměla, proč se to stalo a dohromady vlastně s tím psychickým nátlakem to potom bylo spíš o tom, že jsem se z to vinila já sama.

Jasně.

Že jsem si pak vlastně sama vsugerovala nebo uvěřila tomu, že za to můžu, že jsem si to zasloužila a tak, takže tam ale jakoby nevím, jestli je důležitý prostě, co přesně se dělo.

No to asi nemusíš, jak chceš.

No takže jako nejčastější jsem dostala něčím po hlavě, po zádech nebo tak tak podobně.

No, tak tys teda říkala, že sis pak vlastně začala vinit sama sebe. Nějaký jiný pocity jsi z toho ještě měla? Jako jaký to bylo pro tebe v tu dobu, jak jsi to vnímala ještě jinak?

Tak já jsem jako co si vzpomínám, tak jsem s tátou nežila odjakživa, nevěděla jsem, že je to můj táta asi do 6 let, takže jsem ani neznala ty fyzický tresty, protože nikdo jinej to vlastně dřív nedělal v rodině. No a potom když to začalo, tak jsem cejtila strašnej zmatek, vůbec jsem nechápala, co se děje, za a, co se děje, za b, proč se to děje, tomu jsem vůbec nerozuměla. A potom samozřejmě strašnej strach, protože on to spojoval s tím, že tam bylo takový to, co předcházelo jakoby tomu trestu, že uměl vždycky manipulovat hodně psychicky a dokázal tě vystresovat ještě víc, aby sis to opravdu užila (smích) ten trest jako takovej, abys prostě pochopila, že si to zasloužíš a takový to, že tě na to psychicky připravoval hodiny a hodiny prostě ti řek jako hele teď dostaneš, protože prostě něco a bude to takhle bolet a tímhle tím to udělám a takhle, takže já jsem měla strašnej strach z toho. A potom v tu chvíli, když už teda k nějakýmu tomu trestu došlo, tak jsem cítila i úlevu, protože už to vlastně bylo pro tu chvíli za mnou. Já jsem teda pak spustila nějakej brek, ale už jsem vlastně byla sama a už jsem se s tím sama mohla vyrovnávat a už tam nebyl žádněj jako nátlak, takže to byla trochu úleva, samozřejmě nějaká jako fyzická bolest, z toho se člověk oklepe no a to byly asi moje pocity a potom samozřejmě z dlouhodobýho hlediska převažovalo to, že jsem se toho bála a měla jsem tam takový to nepochopení, proč se mi to prostě děje. Takže to jsem asi cítila.

Ehm. A tys teda říkala, že do šesti let to vůbec neprobíhalo takhle, vnímáš nějakou změnu třeba v chování, co se potom dělo?

Ve svym chování...

Ehm, v tvým chování. Jestli tě to jako nějak změnilo, něco se stalo?

Tak já, jak jsem byla vlastně malá předtím, tak si tolik nepamatuju, jaká jsem byla, ale vim, že jsem určitě neznala takový ty strachy jako z toho domova. Že prostě moje mamka byla moje zázemí, a k ní jsem chodila a byl to prostě domov a pak když jsme se sestěhovali s tím otcem, kterej začal jako takhle tohle provozovat, tak jsem najednou ten domov, jako měla jsem pocit, že ho nemám. Že jsem se bála prostě jít někam, někam domů nebo někam, protože jsem věděla, že tam ten otec bude a dělal i to, že se objevoval jako i jinde na různých místech a překvapoval mě, takže já jsem pak měla strach, jako celkově jsem z něho měla

strach. Takže asi v tom chování byla změna, že jsem byla prostě taková paranoidní trochu, že jsem se bála dělat spoustu věcí a bála jsem se, že mě někde prostě načape nebo že mi něco provede a tím, jak se to dělo jako iracionálně, nedávalo to smysl, tak jsem vlastně fakt potom měla strach dělat téměř všechno, protože jsem nevěděla, jestli to nějakým způsobem nepřekrotí a nebude to důvod k tomu trestu. Takže asi to byla jedna věc a druhá věc byla, že ehh já jsem neměla úplně tendenci se s tím svěřovat nějak, já jsem to jako dusila v sobě, takže asi nějaký jako, nevím, jak to popsat, ale nějaký pocit, že se odlišujete od těch ostatních, že prostě máte něco, co moc jako neříkáte, a kvůli tomu, co se vám děje se nějak chováte, ale ty lidi to nechápou, takže asi se mi trochu změnilo chování v tomhle. Že jsem byla taková odtažitější, že mi byly třeba nepříjemný některý témata, nedovedla jsem vysvětlit některý věci, proč je dělám, proč si je myslím, proč se nějak cejtim. Takže asi takhle.

Super. Ehh no a do školy jsi tehdy chodila ráda nebo naopak ne?

Do první, jo. Na první stupeň jsem chodila ráda. Tam jsem chodila ráda, tam mě to bavilo, našla jsem si tam kamarádku nebo spíš ona si našla mě, ona je taková extrovertní, veselá, taková jakože o mě měla zájem a já jsem byla ta, kdo byl rád, že o mě má někdo zájem. Takže ona si mě našla a s tou kamarádkou vlastně se držíme jakoby dodnes. Takže tohle bylo fajn

Tak to je super.

Ehm. A zároveň ta třída byla, samozřejmě jako byli tam ty zlobivý, ale všichni jsme byli docela dobrá parta a měli jsme úžasnou paní učitelku, takže tam jsem chodila ráda. Alespoň ten první stupeň.

Se spolužákama jsi teda měla v tý v tom prvním stupni nebo na tom prvním stupni, dobrý vztahy? Nebyly tam jako nějaký konflikty větší?

Ne, ne ne. Na prvním stupni ne.

A ten druhý stupeň?

Tam už jsou ty děti starší, tak už tam byla taková jako podlejší atmosféra, že ty děti vymejšlely, ale já jsem nebyla primárně cíl. Ani jsem se toho nějak echt nezúčastňovala. Ale pocitově jsem tam takový dusna i směrem k tý mojí kamarádce, která právě se mnou pak přestoupila i na ten druhý stupeň, na jinou školu. Tak tam se děla taková jako šikana, která

občas šla do tý fyzický šikany, ale nebylo to směrem ke mně, bylo to prostě v tý třídě. Takže tam se dělo tohleto.

No a v rámci ještě toho, ty situace doma, měla jsi ve škole nějaký, já nevím, třeba jako ne úplně kázeňský problémy, ale třeba objevovali se tam nějaký problémy s učením nebo celkově jako nějaký celkově, že jsi byla taková nepozornější nebo...?

Jo, jo. To určitě, to určitě. Já jsem pak měla problém, že jsem si nemohla dělat domácí úkoly, nebo mohla jsem, ale byla jsem strašně nervózní vždycky, když jsem je dělala.

Jasně, nemohla jsi se soustředit...

Nemohla jsem se soustředit a většinou to bylo právě doma, kde nade mnou stál ten otec, ze kterého já jsem fakt měla neustále strach. Takže spíš to jako nešlo a vždycky to dopadlo nějakou strašnou hádkou a nějakým právě strašným jako problémem, takže já jsem byla v slzách a úkol jsem hotovej neměla, žejo. Takže, takže to byl problém. A pak večerka, v osm, byť už mi bylo prostě 15 třeba a tak, takže jsem nestíhala ty úkoly a zároveň se mi i stávalo, že jsem se třeba ve škole neobjevila z nějakýho důvodu. Že, že, že prostě, já nevím, že jsme fakt měli nějaký psychický problémy doma nebo mamka potom ještě byla nemocná, což jakoby dlouhodobě nemocná, takže občas se objevili nějaký problémy, se kterými já jsem potřebovala pomoci. Ale pak se tam zase objevilo vydírání ze strany toho otce a já jsem to v tý škole prostě nemohla říct, proč jsem chyběla. Takže pak se několikrát stalo, že jsem byla donucená v tý škole lhát, a někdy se na to prostě přišlo a já jsem pak z toho měla problém. A zase jsem nemohla říct nebo nechtěla jsem říkat, že jsem do toho byla donucená, že prostě ta situace byla taková, kterou tam nemůžu říct. Takže jsem měla i jako výchovný potíže, hlavně s jednou paní učitelkou, která prostě postřehla, že tam je něco blbě, ale místo aby to se mnou řešila, tak se rozhodla mě taky za to trestat.

Aha.

Takže takže s tím. A s učením jako takovým jsem měla problém, ale nevím, jestli to úplně souviselo s rodinou, já jsem jakoby na tom prvním stupni, se mi hrozně líbilo, co se týče spolužáků, co se týče toho prostředí, ale je pravda, že jsme se toho moc nenaučili. (smích) aspoň jsem měla pocit, že opravdu nejsem úplně, nejsem úplně vzdělaná oproti mejm vrstevníkům z jinejch škol. No a potom jsem přestoupila na druhý stupeň na základku, která ale byla při gymnáziu a měli jsme stejný učitele a ty nám docela dávali zabrat, co se týče výuky. A já jsem vlastně nebyla naučená se učit a plus jsem teda byla hodně nervózní doma

a tak, takže tam jsem měla prostě horší známky, protože to najednou na mě bylo všechno těžký.

Tak to se dá předpokládat...

No, právě, takže to jo, to se projevilo.

Spolužáky jsme vlastně teda nějak probrali, že kamarádi tam byli, ale byli tam i takový jako...takže takový klasický vztahy, nebyla tam nějaká šikana mířená proti tobě.

Ne, nebylo to nic strašného.

No a když se ještě vrátíme k těm učitelům, tys teda říkala, že to byl ten druhý stupeň, jak tam byla ta pani učitelka, co si na tebe trošku jako zasedla?

Jojojo, ona to byla pani učitelka, která si trošku zasedla na všechny. Ona měla takovou strašně zvláštní způsob výuky. Byla strašně striktní a měla takový názory, já nevím, plácnu, třeba barvený vlasy jsou známka hroznýho hříchu a prostě katastrofa, nalakovaný nehty, katastrofa, koukla na člověka, hned věděla, že za pět let to bude prostě člověk, kterej bude užívat drogy a bude na tom strašně špatně a takhle. A všem nám to dávala najevo tydlety věci a jakmile jí prostě něco pod fousy, tak reagovala takovým tím hodně upjatým způsobem, nedovolovala moc vyjímky, nechtěla se moc bavit, proč se nějakej člověk nějak chová, takže já když jsem přišla pozdě do hodiny ubrečená, tak jsem dostala sprda za to, že jsem se neuklidnila na záchodě a nepřišla jsem až jako v pořádku. Nebo když jsem prostě měla omluvenku, kterou mi podepsal člověk, kterej mi jí podepisovat nesměl, ve smyslu, že výjimečně to byla třeba babička místo mámy, tak bylo dusno prostě proč, proč to tak je. A většinou ještě teda před tou třídou, to byla další věc, že jako se všechno řešilo na tom jednom místě, a to prostě nechceš, tam vysvětlovat různé věci...

Ne v soukromí...

No. Takže to byla ta pani učitelka, která úplně nechápala, ale zase jsem měla dobrou pani třídní učitelku, která aspoň jako zabraňovala tomu, aby tadyta pani učitelka, ta druhá, která moc nebyla jako podporující, zabránila tomu, aby se mi to projevilo prostě hodně do těch známek nebo jako když už ta pani učitelka, co mě neměla ráda, hodně ryla, tak tadyta to aspoň zarazila. (smích) Hele oni tam maj nějaký věci, neřeš to. Takže takhle. Ale já jsem fakt byla taková, že jsem nepřenášela moc svejch problémů do tý školy, kromě jako kamarádky, a i ta to ze mě musela tahat. Takže spíš jenom ty následky jako mejch

psychickejch problémů se tam projevíly, ale že bych vyloženě chodila a povídala ve škole pani učitelkám aby mi pomohly nebo něco, to jsem nedělala. Takže oni viděli vysloveně jenom takový ty útržky, no.

A neptal se někdo jako na to, jestli se něco děje nebo...?

Já si úplně nevzpomínám, ale mě se možná zeptala na tom prvním stupni paní učitelka, ta se určitě zeptala, protože tam byla scéna i ve třídě, ale paní učitelka byla taková hodně křehká potom.

Že to radši nechala bejt...

Hmm. Ona to sama jako psychicky nezvládala, jako na tom prvním stupni potom ke konci už ty kluci, který jsme tam měli, byli opravdu jako nechtělo se jim učit, nechtělo, jak to neměli zažitý tu nějakou rutinu a ta přirozená autorita paní učitelky tam moc nebyla, tak prostě zlobili. A tadyta paní učitelka už úplně nevěděla co s tím, takže třeba po třetí, po čtvrtý hodině se rozbřečela, my jsme jí uklidňovali a pak jsme šli domů. A jednou se zjevil ve třídě můj otec a prostě mě vytáhnul z té třídy, na chodbě mě tak jako ztloukl, jak mohl, a hodil mě zpátky do té třídy a to bylo něco, co jakoby paní učitelka věděla, že by to měla nějak řešit, ale neměla na to vůbec, neměla na to sílu. Takže tam, tam k ničemu vlastně nedošlo. K nějakýmu jako posunu. No a potom na druhým stupni tak tam už byl i menší kontakt, tím jak to dítě nebo jako byla jsem větší, tak jsem spoustu věcí už obstarala sama a moje mamka zároveň už byla nemocná, takže nechodila ani na třídní schůzky. Takže tam to bylo hodně oddělený jako moje domácnost a moje škola, takže tam myslím, že paní učitelka nějak neměla důvod nebo nějak se do něčeho nezaplejtala nebo nezapojovala.

Hmm a jestli se ještě můžu zeptat, ty jsi tadyx totiž první, kterou mám přímo s fyzickým násilím, já jsem zatím všechny měla, buď' byli svědkové a nebo tam bylo psychický násilí, stalo se ti někdy, že to bylo až tak za hranou, že jsi měla, třeba já nevím, modřiny nebo něco? Měla jsem jednou modřiny, ale to zrovna na to mam jakoby pozitivní vzpomínku, protože modřina vznikla ve chvíli, kdy mně už bylo 14 nebo 15, 14 myslím a moje mamka s mym bráchou už žili mimo, protože se rodiče mezitím rozvedli a měli jsme takovou jako střídavou nestřídavou péči..

Jasně...

A já jsem zrovna byla s otcem doma sama. A to bylo nejhorší, to bylo vždycky špatný a psala jsem nějaké úkol večer a on přišel domů, ještě nebyl úplně střízlivej a prostě bylo třeba třičtvrtě na deset a on z nějakýho důvodu si usmyslel v hlavě, že už mam bejt v posteli. Což nikdy jako domluva nebyla. No ale prostě ten jeho vztek se jako vystupňoval, tím, že jemu stačilo vždycky, jako nemusela tam bejt žádná provokace a už se vlastně vztekal, protože se mu prostě chtělo, tak tam vim, že jsem dostala. Dostala jsem pár pohlavků a pak už mě vlastně jenom držel a cloumal se mnou, protože chtěl nějakou reakci ode mě. A já jsem pak, byť jsem se ho vždycky strašně bála, tak jsem začala už rvát taky, začala jsem na něj prostě křičet a zjistila jsem, že to je úplně marný. Že kdybych prostě křičela o počasí nebo na něj mluvila o čemkoli, tak že on prostě nevnímá, že to je jako jeho nějaká agrese, něco, co on potřebuje ze sebe dostat a že to se mnou jako nesouvisí. A v tu chvíli jsem si uvědomila, že už tohle trpím strašně dlouho a že už to jako nechci nikdy zažít. Takže jsem se přestala vlastně jakkoli bránit, přestala jsem cokoli říkat a on se za chvíli vyvztekal sám, ještě se mnou tak jako zacloumal no a já jsem se v tu chvíli prostě mně ruplo fakt v hlavě a už se to nikdy nevrátilo zpátky a prostě jsem si řekla, že tam odsad' odejdu a že už ho nikdy nechci vidět. Takže jsem se opravdu v noci sbalila, a ještě jsem musela pašovat svoje tašky, aby on jako neviděl, že tam jsou a tak. A ráno jsem se probudila a měla jsem právě modřiny všude na rukách, tak dost, tak prostě jdu. No a takhle jsem vlastně odešla tam odsad' a od té doby už jsem u něj jako nikdy nemusela být. Takže ano, modřiny jsem měla, ale vlastně to nebylo tak hrozný.

Nakonec to bylo jako k něčemu dobrý.

Jo, přesně.

Jestli teda ještě můžu, tam se nestalo, že by třeba teda někdy to někdo jako viděl, možná viděl, ale asi nic neřek.

Asi nic neřek, asi nic neřek. Protože já jsme to vlastně neřikala ani moc mamce...

No, na to jsem se taky chtěla zeptat, jestli mamka...

No no no, právě že, ona moc to nevěděla a já úplně si nevybavuju, jak většinou jako ta situace, kdy jsem něčím dostala prostě po hlavě nebo po zádech nebo po zadku, něco, tak to bylo někde jako když u toho ona nebyla. No a já jsem jí to pak asi neřikala, nebo myslím, že jsem jí to určitě neřikala a asi na to prostě nepřišla nebo měla svejch starostí dost, jak se říká,

že prostě byla, vlastně ona když onemocněla, tak mému bráchovi byl dva roky, on byl prostě malej...

Ehm, takže měla spoustu práce s ním...

Přesně. Takže ona měla spoustu práce s ním, i o sebe a já jsem jí to nechtěla jako přidělovat a zároveň zase prostě to byla ta manipulace ze strany otce, já jsem se prostě domnívala, že to, co dělá je jakoby správně, že já si to zasloužím a tím pádem teda není důvod to někam šířit. Takže, takže tak.

No, ehm, o tom, jestli jsi se teda někomu svěřila, jsme už mluvily, že sama dobrovolně ne...

Sama vlastně ne, akorát možná ještě jsem zapoměla, že jako kamarádka na mně viděla, že je něco špatně, že to takhle není normální, takže ta ze mě pak vytáhla nějaký věci a i přes rodiče svoje to pak řešili s mojí maminou a tím to ale tak jako končilo. On to vlastně jako vždycky popřel, nikam to nevedlo prostě, nikam to nevedlo, až když byl brácha větší a vlastně nějak takovejhle ne v té míře jako na mně, ale taky vobčas vztáhnul ruku, jako otec na bráchu, tak to jsme pak řešili i přes policii, přes doktory, měl prostě fotky modřin a takový věci, ale jako v té míře jaký to bylo u mě, se to u bráchy neobjevilo, takže tam to bylo podchyceno, tam to bylo lepší.

Tak aspoň tak.

Aspoň tak, díkybohu.

Tak, potom jestli ti někdo pomohl, to už jsme se taky tak trochu bavily, že vlastně tam nebylo jako úplně moc čím, mamča to nevěděla, ve škole to taky nikdo moc nevěděl, a ta kamarádka, ta když se to dozvěděla, jak ta reagovala?

No ona tak jako tušila, reagovala slovy „to je debil“ nebo něco v tom duchu...

Nebo jestli ti do toho ještě můžu skočit, v kolikátý třídě to tak bylo, jestli si to pamatuješ?

No já si myslím...

Už to byl ten druhý stupeň?

Už na tom prvním stupni. My jsme vlastně byly spolužačky už od první třídy, tak už na tom prvním stupni třeba když se stal jako ten incident, že vletěl do té školy, tak viděla, že je problém. No a já jsem v sobě měla hodně jako zažito to, a do teď to trošičku mám, že když

o tom mám s někým mluvit nebo že když někdo se mě vyptává proto, aby mi pomohl, tak já mám takovou chuť jakoby toho člověka odstrkovat. Nevim, už už je to daleko v menší míře, ale pořád cejtím, že to tak je, já jsem asi o tom ani nechtěla mluvit, takže si myslím, že když se mě někdo na to ptal, a to ona se jako ptala, tak jsem to nějak jako zaobalila, bylo to takhle, takhle, takhle takhle, ale dobrý nebo prostě stalo se tohle, ale dobrý nebo takhle a v pohodě. Jakože jsem to, nechtěla...

Nechtěla jsi to řešit.

Nechtěla jsem to rozvíjet. A taky jako aspoň na tom prvním stupni jsme byli prostě děti, tam jsme tu myšlenku na tom jako dlouho neudrželi, že teda asi nějaký problém.

No, pak už tady mám akorát poslední otázku an tu šikanu, ale to už jsme vlastně taky řekly.
Jo, šikanu jako takovou...

Přímo na tobě žádná nebyla, ehm, jasně.

Jsem nezažila. Jako viděla jsem pak na tom druhým stupni, jednoho kluka tam pak začali šikanovat jako nehezky, takže tam jsme pak jako třída nebo jako hlavně holky jsme se proti tomu tak nějak jako zapojily a taky ty vztahy nebyly úplně špatný v té třídě, takže když jsme klukům vysvětlily, že to takhle není ideální a že mu prostě ubližují, tak se to kupodivu docela urovnalo v té třídě.

Tak to je super.

Že ani nebylo tolik potřeba, aby zasahovali učitelé nebo něco, takže to byla asi moje zkušenost.

No výborně. Tak to seš tady takovej úplně ojedinělej případ, že teda jako neměla bych z toho bejt tak nadšená (obě smích), ale líbí se mi, že konečně tam mám někoho, kdo není jenom na té straně té oběti, ale že je tam někdo, kdo se tak jako vklínil mezi. To je super.

Jojoo. Ted' mě ještě možná napadlo, ale nevim, jestli to má význam...

Klidně pověz, cokoli...

Že brácha zažil šikanu jako ve škole. Tam nevim, jestli je to tím, že je kluk nebo že se taky jako nechtěl svěřovat, že byl vždycky trochu jinej, ale ten prostě zažil šikanu, tam ho opravdu šikanovali jako občas ho někdo i něčím bacil, ale taková ta jako nehezká, že mu prostě brali

věci a dávali je někomu do baťohu nebo někomu brali věci a dávali je jemu do baťohu a pak jako obvinili, že on to ukradl a takový jako věci. No a on taky neměl úplně zažito to řešení a to sdílení s někým, takže ten pak i jako utekl ze školy párkrát ehh, takže jako ten, ten byl oběť šikany.

Jasný. Tak jo, no je ještě něco, co bys chtěla povědět? Co tě ještě napadá?

Já nevím ještě třeba, můžu se zeptat, jak se přesně jmenuje ta domácí násilí jsi říkala...

Domácí násilí páchané na dětech a jeho vliv ve školním prostředí.

Hmm, hmm.

Jo že tohle byl tak jako soubor...mámě pětadvacet minut, takže úplně v pohodě. Jenom jestli třeba ještě já nevím, tě nenapadá něco doplňujícího...ptát bych se měla samozřejmě já (smích), ale jako já to dělám poprvý, takže je to takový...

Přemejšlim, co je jako důležitý. No pro mě takový jako hodně co utkvělo nebo co se vždycky všichni jako moc nechápou je, že to fyzický, že to domácí násilí fyzický je jakoby těžký, ale není to nejhorší, skoro nikdy to není prostě samotný fyzický. Já fakt to psychický násilí, týrání všeho možného druhu, bylo daleko horší, no.

No, to cos mi popisovala to je šílený teda.

Já jsem hodně věci vytěsnila nebo oni tam někde jsou v té hlavě, ale nemyslela jsem na to, protože jsem se potřebovala taky soustředit trochu na výkon, když to tak řeknu, potřebovala jsem pomáhat tý mamce, bráchu jsem měla malýho, takže jsem potřebovala jakoby fungovat, hodně věci jsem vytěsnila, no ale na tu psychiku to má prostě vliv velikej, do smrti si myslím, že to jako...

No teď vlastně jak jsi říkala, tak mě napadla ještě jedna taková otázka. Přijde ti, že jsi jako musela dřív dospět kvůli tomu?...

Jo.

Že jsi třeba přišla o část dětství?

Určitě, určitě a všichni mi to říkali, že opravdu už v těch 15, tím jak jsem se jakoby osamostatnila, nebo osamostatnila, utekla jsem od toho táty a řekla jsem, že už nikdy nechci s ním nic podnikat, ale ta máma tomu nerozuměla, protože ona toho tátu vlastně milovala

vcelej život, já jsem jí toho zas až tolik jakoby neřekla, proč mám problém jakoby a ona, v ní bojovalo to, že mě má prostě ráda, že mi chce, chce abych byla v pohodě a navíc to, že ona mi vybrala jeho jako tátu, když to takhle řeknu a že já s ním prostě nevyházím, ale on potom jako se choval hrozně i k ní, takže vlastně jako pochopila...

Takže i u mámy došlo k tomu...

No, i u mámy, ale já jsem se musela prostě osamostatnit prostě u spousty věcí jsem si prostě potřebovala poradit. Takže jsem fakt měla pocit, že v těch 15 už jsem jako dospělá a všichni mi to říkali a pak mám pocit že zase až ve 20 mě to přešlo, to jsem si spoustu věcí jako tak nějak dožívala, takový ty pubertální věci jsem si začala dožívat později. (smích). Takže, takže jo, to dospívání určitě. To jo.

Super.